

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA'LIM, FAN
VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

BUXORO DAVLAT PEDAGOGIKA INSTITUTI

**“HOZIRGI TARAQQIYOT BOSQICHIDA
JISMONIY TARBIYA VA SPORT
MASHG'ULOTLARINI TASHKIL
QILISHNING ISTIQBOLLARI:
MUAMMO VA YECHIMLAR”**

RESPUBLIKA MIQIYOSIDAGI
ILMIY-AMALIY ANJUMAN

MATERIALLARI

2023-yil, 22-noyabr

BUXORO – 2023

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

BUXORO DAVLAT PEDAGOGIKA INSTITUTI

JISMONIY MADANIYAT FAKULTETI

**HOZIRGI TARAQQIYOT BOSQICHIDA JISMONIY
TARBIYA VA SPORT MASHG'ULOTLARINI TASHKIL
QILISHNING ISTIQBOLLARI:
MUAMMO VA YECHIMLAR
RESPUBLIKA MIQIYOSIDAGI ILMIY AMALIY ANJUMAN
MATERIALLARI**

**ПЕРСПЕКТИВЫ ОРГАНИЗАЦИИ ЗАНЯТИЙ ПО
ФИЗИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЕ И СПОРТУ НА
СОВРЕМЕННОМ ЭТАПЕ РАЗВИТИЯ:
ПРОБЛЕМЫ И РЕШЕНИЯ
МАТЕРИАЛЫ РЕСПУБЛИКАНСКОЙ НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКОЙ
КОНФЕРЕНЦИИ**

**PROSPECTS OF ORGANIZATION OF PHYSICAL
EDUCATION AND SPORTS: PROBLEMS AND SOLUTIONS
MATERIALS
OF THE SCIENTIFIC PRACTICAL CONFERENCE OF THE REPUBLIC**

Respublika miqiyosidagi ilmiy amaliy-anjuman

2023 yil 22-noyabr

Buxoro – 2023 y

“Insonga e’tibor va sifatli ta’lim yili” ga bag’ishlangan, Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligining 2023-yil 2-maydagi 118-sonli buyrug’iga asosan Buxoro davlat pedagogika institutida 2023 yil 22 noyabr kuni “**Hozirgi taraqqiyot bosqichida jismoniy tarbiya va sport mashg’ulotlarini tashkil qilishning istiqbollari: muammo va yechimlar**” mavzusida Respublika ilmiy-amaliy anjumanni o’tkazildi.

Anjumanning maqsadi: Yosh avlodning harakat faolligini optimallashtirish muammolarini hal etishning yangi yo’llarini izlash, ularning jismoniy tayyorgarligi hamda jismoniy tarbiyasi jarayoniga yangi shakllar va metodlarni joriy qilish bobida metodologik va uslubiy sharoitlarini o’rganish.

**Anjumanning tashkiliy qo’mitasi:
DASTURIY QO’MITA**

1.	B.B.Ma’murov	-	Buxoro davlat Pedagogika instituti rektori, rais;
2.	Sh.N. Murodov	-	Ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo’yicha prorektor, rais muovini;
3.	E.M.Muxtorov	-	O’quv ishlari bo’yicha prorektor, a’zo;
4.	M.Y.Ergashev	-	O’quv uslubiy boshqarma boshlig’i, a’zo;
5.	A.K.Niyozov	-	Ta’lim sifatini boshqarish va nazorat qilish bo’lim boshlig’i, a’zo
6.	A.A. Ikramov	-	Ilmiy – tadqiqotlar, innovatsiyalar va ilmiy pedagogik kadrlar tayyorlash bo’limi boshlig’i, a’zo;
7.	M.I.Abdullayev	-	Jismoniy madaniyat fakulteti dekani, a’zo;
8.	X.N.Xakimov	-	“Jismoniy madaniyat nazariyasi va uslubiyoti” kafedrasini mudiri, a’zo;
9.	I.I.Saidov	-	“Jismoniy tarbiya va sport” kafedrasini mudiri, a’zo;
10.	A.R.Nurullayev	-	“Jismoniy tarbiya va sport” kafedrasini p.f.f.d.(PhD), dotsenti, a’zo;
11.	N.R. Sobirova	-	“Jismoniy tarbiya va sport” kafedrasini dotsenti, a’zo;
12.	Sh.Sh.Xidoyatov	-	“Jismoniy tarbiya va sport” kafedrasini dotsenti, a’zo;
	Y.Z.Fayziyev	-	“Jismoniy madaniyat nazariyasi va uslubiyoti” kafedrasini o’qituvchisi, dotsent kotib;

II TASHKILY QO’MITA

1.	Sh.N. Murodov	-	Ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo’yicha prorektor, rais;
2.	A.A. Ikramov	-	Ilmiy – tadqiqotlar, innovatsiyalar va ilmiy pedagogik kadrlar tayyorlash bo’limi boshlig’i, rais muovini;
3.	O.Jumayev	-	Reja va moliya bo’limi boshlig’i, a’zo;
4.	X.N.Xakimov	-	“Jismoniy madaniyat nazariyasi va uslubiyoti” kafedrasini mudiri, a’zo;
5.	I.I.Saidov	-	“Jismoniy tarbiya va sport” kafedrasini mudiri, a’zo;
6.	Y.Z.Fayziyev	-	“Jismoniy madaniyat nazariyasi va uslubiyoti” kafedrasini dotsenti, a’zo;
7.	M.Z.Djurayeva	-	“Jismoniy madaniyat nazariyasi va uslubiyoti” kafedrasini dotsenti, a’zo;
8.	N.R. Sobirova	-	“Jismoniy tarbiya va sport” kafedrasini dotsenti, a’zo;
9.	O.A.Tursunov	-	“Jismoniy madaniyat nazariyasi va uslubiyoti” kafedrasini o’qituvchisi, a’zo;
10.	M.E.Sattorov	-	“Jismoniy madaniyat nazariyasi va uslubiyoti” kafedrasini o’qituvchisi, a’zo;
11.	F.Mo’minov	-	“Jismoniy tarbiya va sport” kafedrasini o’qituvchisi, a’zo;

Barcha ma’ruza tezislari (maqolalar) tahririyat tomonidan anonimlashtirilgan holatda tekshiriladi va tekshiruvdan ijobiy o’tgan ma’ruza tezislari nashr etiladi. Ma’ruza tezislari berilgan ma’lumot uchun mualliflarning o’zlari javobgar hisoblanishadi.

Mazkur ilmiy-amaliy anjumanda professor-o’qituvchilar va ilmiy tadqiqotchilar jismoniy tarbiya va sport yo’nalishida o’z ilmiy izlanishlari natijasida tayyorlangan ma’ruza tezislari (maqolalar) bilan qatnashadi.

BASKETBOL MASHG'ULOTLARIDA KOMPYUTER VIRTUAL TEXNOLOGIYALARINI QO'LLASH METODIKASI

Farmonov O'tkir Alimovich

Bux DU "Sport faoliyati" kafedrası Dotsenti.

Annotatsiya: Sport mashg'ulotlari va musobaqalar darajasini oshirishning muhim usuli hisoblanib, virtual texnologiyalarni qo'llashning afzalliklari o'yin orqali sport tadbirlari va mashg'ulot natijalarini yaxshilashga qaratiladi. Basketbolchilarni texnik harakatlarini o'z vaqtida moslashtirishga, texnik mahoratini oshirishga yordam beriladi. Basketbol sport mashg'ulotlari jarayonida to'liq kompyuter virtual texnologiyasini qo'llashning afzalliklari nafaqat basketbol o'quv tizimini qayta tiklaydi, balki talabalarning basketbol haqidagi tushunchalarini sezilarli darajada yaxshilaydi, talaba-sportchilarni tayyorlash tizimini amalga oshirishda kompleks sublimatsiyadan foydalanilgan. Basketbol sport mashg'ulotlarida kompyuter virtual texnologiyalarining amaliy asoslari va basketbol sporti mashg'ulotlari talablari bilan birlashtirilgan ushbu maqola kompyuter virtual dastur texnologiya qo'llash strategiyasini ilgari suradi.

Аннотация: считается важным способом повышения уровня спортивных тренировок и соревнований, преимущества использования виртуальных технологий сосредоточены на улучшении результатов спортивных мероприятий и тренировок с помощью игр. Баскетболистам помогают своевременно адаптироваться к техническим действиям, совершенствовать свое техническое мастерство. Преимущества применения полной компьютерной виртуальной технологии в процессе спортивной тренировки по баскетболу не только восстанавливают систему обучения баскетболу, но и значительно улучшают понимание баскетбола учащимися, при внедрении системы подготовки студентов-спортсменов использовалась комплексная сублимация. В этой статье, объединенной с практическими основами компьютерных виртуальных технологий в спортивной тренировке по баскетболу и требованиями к тренировкам по баскетболу, продвигаются стратегии применения компьютерных виртуальных программных технологий.

Annotation: it is considered an important way to increase the level of sports training and competitions, the advantages of using virtual technologies are focused on improving the results of sports events and training through games. Basketball players are helped to adapt to technical

actions in a timely manner, improve their technical skills. The advantages of using full computer virtual technology in the process of sports basketball training not only restore the basketball training system, but also significantly improve the understanding of basketball by students, when implementing the training system for student-athletes, complex sublimation was used. This article, combined with the practical basics of computer virtual technologies in basketball sports training and requirements for basketball training, promotes strategies for the use of computer virtual software technologies.

Kalit so'zlar: basketbol, sport mashg'ulotlari, kompyuter, virtual texnologiyalar, amaliy tadqiqotlar.

Ключевые слова: баскетбол, спортивные тренировки, компьютер, виртуальные технологии, тематические исследования.

Keywords: basketball, sports training, computer, virtual technologies, case studies.

Kirish

Zamonaviy basketbolda o'yinchilarning jismoniy va ruhiy rag'batlantirish deyarli chegaraga yetdi, g'alaba yoki mag'lubiyat ko'pincha faqat tor chegarada, faqat kuchli mushaklar va yaxshi raqobat holatida g'alaba qozonish juda qiyin bo'ldi, sportchilar, murabbiylar tobora ko'proq olimlarning ilmiy asoslari va ilg'or fan texnologiyalar tayanmoqdalar. Talaba-sportchilarning, kompyuter virtual texnologiyasidan foydalangan holda oyoq-qo'llarini atrof-muhit bilan o'zaro ta'sir qilishi va virtual usul va haqiqiy sport mashg'ulotlarining organik integratsiyasini amalga oshirishi mumkin.

I. KOMPYUTER VIRTUAL TEXNOLOGIYASINING AMALIY XUSUSIYATLARI.

Kompyuter texnologiyalari bilan ifodalangan zamonaviy ilm-fan va texnologiyalar katta energiya sarflab, zamonaviy sportning har bir sohasiga kuchli yaqinlik bilan kirib bormoqda. Ushbu texnologiya turli xil axborot modellarini birlashtirishi va ikki tomonlama axborot o'zaro ta'siri qoidasi orqali samarali o'qitish uchun kosmik badiiy kontseptsiyani yaratishi mumkin. Ushbu jarayonda o'qituvchi turli xil xususiyatlarini muntazam ravishda aks ettirishi mumkin bo'lgan samarali fazoviy modelni yaratishi imkonini yaratadi. Shu bilan birga, raqamli texnologiya virtual sahnani bog'laydi va ikkalasining ma'lumotlarini mos ravishda jamlaydi,

bu esa talabalarni turli atmosferani o'zgartirishi va mos keladigan markaziy qiymatini aniq ko'rsatishi mumkin.

1.2. pertseptiv xususiyatlar:

Virtual texnologiya turli xil tasvirlar ko'rinishida taqdim etish uchun integratsiyalashgan axborotni boshqarish rejimidan foydalanadi. Shu bilan birga, Virtual texnologiya bir xil mavzudagi nazariyalarni turli nuqtai nazar bilan birlashtiradi va induksiya mexanikasi va elektromagnetizm mazmunidan foydalanib, turli xil texnik harakatlar shakllarini muayyan axborot modellari bilan qayta ishlab uni baholash uchun foydalanadi va turli signal modellari yordamida talaba-sportchilar golografik kosmik muhitda o'rganishni idrok etishga yo'naltiriladi[1].

1.3. Immersion tajribasining xususiyatlari:

Virtual texnologiyasi odamlarning ehtiyojlariga ko'ra turli vaziyatlarni taqlid qilishi, ruh g'oyasi bilan tana tuyg'usiga tegishi va shu bilan talaba-sportchilarning vaziyatga bo'lgan asosiy ehtiyojlarini to'liq qondirishi mumkin. Ushbu raqamli texnologiya vaziyatni yanada jonli qilishi va ideal kosmik shaklni yaratish orqali talaba-sportchilarni jismoniy tarbiya o'quv dasturining jozibasini chuqur his qilishlariga yo'naltirishi mumkin. Kompyuter virtual texnologiyasi-bu fan va texnika taraqqiyoti fonida paydo bo'lgan yangi texnologiya turi. Ushbu texnologiya asosan haqiqiy dunyoni yaxshiroq taqlid qilish uchun sezish texnologiyasi, kompyuter texnologiyalari, simulyatsiya texnologiyasi va boshqalardan iborat. Haqiqiy ko'rish va turli xil harakatlarni simulyatsiya qilish orqali foydalanuvchilar ma'lum bir narsa haqidagi tushunchalarini chuqurlashtirishi, virtual dunyo tomonidan qurilgan turli xil hodisalarni his qilishi va foydalanuvchilar va virtual muhit o'rtasidagi aloqani, ko'proq haqiqiy dunyoni kuchaytirish imkonini yaratib beradi.

II.BASKETBOL MASHG'ULOTLARIDA KOMPYUTER VIRTUAL TEXNIKASINING QO'LLANILISHI.

Ilg'or fan va raqamli texnologiya sifatida virtual texnologiya zamonaviy sportda tobora muhim rol o'ynaydi, bu an'anaviy sportda o'qitish ustunligini ko'rsatadi. Kundalik mashg'ulotlar davomida ba'zi baxtsiz hodisalar bo'ladi, shuning uchun bunday sport tadbirlari uchun kompyuter virtual texnologiyalari bilan samarali birlashtirilishi mumkin, bu sport jarayonida ko'plab muammolarni samarali hal qilishi, keraksiz xavfsizlik baxtsiz hodisalarining paydo bo'lishini kamaytirishi mumkin. Virtual texnologiya ko'nikmalari orqali umumiy sport mahoratini oshirish,

nostandart harakatlarni o'rgatish, o'quv samarasini yaxshilash kabi komponentlarni bir qator sanab o'tishimiz mumkin. Kompyuterning virtual texnologiyasi sportda texnik harakatini virtual taqlid qilishi, qiyin texnik harakatlarni moslashuvchan tarzda boshqarishi va murakkab texnik harakat tufayli sportchilar tanasiga jiddiy shikast etkazmaslik, sportchilarga yangi texnik harakatlar bilan tajriba o'tkazishga zamin yaratadi.

Zamonaviy basketbolchini texnikasini yanada rivojlantirish uchun beriladigan mashqlar uchun sharoitlarning etishmasligini inobatga olib shu raqamli texnologiya yodamida qoplash. Zamonaviy basketbolda mashg'ulotlarni olib borilishi bu ko'pincha ob-havo va jihozlar bilan bog'liq hisoblanadi.

Birgina moddiy, bazani yaratib o'quv kurslarini amalga oshirib bo'lmaydi. Virtual texnologiya tizimidan foydalanish ushbu kamchiliklarni qoplashi mumkin va talaba-sportchilar basketbol texnikasi va taktikasini uydan chiqmasdan tushunishlari va haqiqiy tuyg'u bilan bir xil tajribaga ega bo'lishlari, shu bilan idrok bilimlarini boyitishlari, o'qitish mazmunini tushunishni chuqurlashtirishlari mumkin. Qiyin va murakkab texnik harakatlar natijasida kelib chiqqan sport jarohatlaridan saqlanishlari. Zamonaviy basketbolda raqamli texnologiyaning yuqori rivojlanishi bilan bir qator basketbol musobaqalari tobora kuchayib bormoqda va texnik qiyinchilik tobora yuqori saviyada olib borilmoqda.

Virtual texnologiyasidan foydalanib, biz vaqt va makon cheklovini butunlay buzishimiz va dunyoning ajoyib talaba-sportchilarning texnikasi va taktikasini, dunyoga mashhur murabbiylarning texnik ko'rsatmalarini tomosha qilishimiz va zamonaviy basketbol g'oyasini boshdan kechirishimiz mumkin. Virtual system virtual dunyo mashhur sportchilar va murabbiylar va boshqa tasvirlar, bir inson ta'lim muhitini yaratishi mumkin. Virtual sinfda o'qitish muhitida biz virtual murabbiylar, o'qituvchilar, sportchilar bilan almashishimiz va muhokama qilishimiz va tez orada o'rganish va o'qitishda turli xil texnika va taktikalar muammolarini muhokama qilishimiz va hamkorlikda texnik tayyorgarliklarni takomillashtirishimiz mumkin.

Virtual texnologiyas talaba-sportchilarga jonli o'quv muhitini taqdim etishi, talaba-sportchilar virtual muhitning ishtirokchisiga aylanishlari va virtual muhitda rol o'ynashlari mumkin, ular dunyoga mashhur sportchilar va murabbiylar bilan birgalikda raqobatlasha olishlari, bu esa talaba-sportchilarning o'rganishga bo'lgan ishtiyoqini yanada uyg'otadi va

texnika tayyorgarlikning asosiy ko'nikmalarini rivojlantirishda ijobiy rol o'ynaydi. Virtual simulyatsiya texnologiyasi dunyodagi taniqli sportchilar va murabbiylarni, shuningdek taniqli sportchilarning texnikasini taqlid qilishi mumkin, shunda sport mashg'ulotlari tajribaga tayanishning sof holatidan, nazariy, amaliy, raqamli davrga o'tishi mumkin.

Virtual texnologiya faqat basketbol o'yinlarida yordamchi vosita sifatida ishlatilishi mumkin va yordamchi o'qitish, texnik tayyorgarlikni loyihalash va tahlil qilish, shuningdek, amaliy mashg'ulotlarda natijalarni ko'rsatish texnik harakatlarni to'g'ri qo'llanilishi nazoratga olishimiz kerak. Hozirgi vaqtda virtual tizimining apparat uskunalari hali ham nisbatan qimmat bo'lsa-da, virtual texnologiya hali mashhur emas. Shu bilan birga, virtual texnologiyani doimiy ravishda rivojlantirish va takomillashtirish, virtual texnologiyaning yangi o'qitish platformasi yaratish sifatida, basketbolchilarning kuchli texnik tayyorgarligini amlga oshirish inobatga olib, mashg'ulotlarda texnikani o'rganish afzalliklari va salohiyatiga ega bo'lishi, sportning butun sohasida muhim rol o'ynaydi.

III. BASKETBOL MASHG'ULOTLARIDA KOMPYUTER VIRTUAL TEXNOLOGIYASINI QO'LLASH STRATEGIYASI.

Zamonaviy basketbolning jadal rivojlanishida nafaqat ko'plab to'g'ridan-to'g'ri va jonli o'quv materiallari kerak, balki basketbolda texnik mahorai ham doimiy ravishda takomillashtirilib boriladi, oddiy o'qituvchi-murabbiylar uchun o'qitish va sport mashg'ulotlarda namoyish harakatlarini bajarish qiyin, shuningdek, murabbiylar uchun o'qitish jarayonida bir vaqtning o'zida aniq ifoda etish qiyin murakkab va o'zgaruvchan tarkib tufayli ba'zi taktikalar, sportchilarda ba'zan proprioepsiyon, ayniqsa audio-vizual ma'noda tashqari kuzatish, taqlid, hisobot, tuzatish va boshqa hissiy signallari, kuzatishimiz numkin. Kompyuterda 3D-ga asoslangan virtual simulyatsiya texnologiyasi nafaqat an'anaviy o'qitish usullariga yordam beradi, balki sportchilarning ta'lim va mashg'ulotlarga qiziqishini va asosiy rolini tan olish qobiliyatini rag'batlantiradi, bu bilimlarni egallash va o'qitishni samarali tashkil etish va boshqarish uchun foydalidir, va o'qitish uchun ideal muhitni ta'minlaydigan trening hisoblanadi.

Virtual texnologiya murabbiylar va hakamlarni tayyorlashda keng qo'llaniladi. Virtual texnologiya yangi texnologiya sifatida bizga yangi ta'lim tafakkurini olib keladi va biz ilgari hal qila olmagan muammolarni hal qiladi. Murabbiylar va hakamlarning an'anaviy mashg'ulotlarida

odatda an'anaviy o'qitish usuli, yopiq nazariyani joriy etish va maydonda joyida ko'rsatma qabul qilinadi. Bu yangi texnologiya sifatida virtual nafaqat an'anaviy basketbol o'qitishning kamchiliklarini qoplaydi, balki sizni uydan chiqmasdan bir joyda bo'lgandek his qiladigan yangi o'qitish platformasini ham taqdim etadi, 3D virtual animatsiya texnologiyasi murakkab tarkibni ifoda etishga imkon beradi oddiy usullar bilan o'qituvchilarga o'qitish g'oyalari va mazmunini ifoda etishni osonlashtiradi, o'quvchilarni intuitiv va vizual qiladi, o'qituvchilarni o'qitishda fikrlar va mazmunini tushunish osonroq bo'ladi.

Virtual simulyatsiya texnologiyasi yangi fan va texnologiya sifatida nafaqat zamonaviy basketbolni o'qitish usullarining yetishmasligini tashkil etadi, balki o'qitish usullari va vositalarini boyitadi. Zamonaviy basketbolda texnik tayyorgarlikni takomillashtirish murakkab va o'zgaruvchan hisoblanadi. O'qituvchi-murabbiylarni o'qitishda, ba'zi bir murakkab va o'zgaruvchan texnika harakatlarni sodda tilda aniq ifodalash kerak. Virtual simulyatsiya texnologiyasidan foydalanish dunyoning eng yaxshi sportchilari va murabbiylarini taqlid qilishi mumkin, o'zaro ta'sir xususiyatlaridan foydalanish va ular bilan raqobatlasha oladi. Virtual simulyatsiya texnologiyasi harakati, vizualizatsiya yordamida sportchilarning umumiy mahorat darajasini oshirish uchun texnik harakatlarning asosiy nuqtalarini osonroq va tezroq o'zlashtirishlari yaratadi. Yangi texnik harakat dizayni va texnik harakatni standartlashtirishdan iborat. U yangi harakatlarni tahrirlashi, o'zgartirishi va loyihalashi mumkin. U basketbol va inson tanasi fan amaliyoti va inson tanasi harakati qonunlari bilan birlashtirilishi kerak, ushbu vosita orqali murabbiylar o'qitish uchun standart texnik harakatlarni o'rnatishga muvofiq o'zlarining "ideal" texnik harakatlar bilan hisobga olishlari raqobat natijalarini yaxshilaydi.

Texnik harakatni tahlil qilish. Texnik harakatlarning miqdoriy tahlilini va tahlil natijalarining grafik ko'rinishini, shu jumladan joy almashish, maydonda to'p va to'psiz harakatlar va boshqalarni bajarishi mumkin. Ushbu maqola "ideal" harakat va sportchining texnik harakatini chuqur tahlil qiladi va sportchining texnik harakatini takomillashtirish bo'yicha etakchi fikrlarni beradi. Zamonaviy basketbol texnikasi boy va murakkab va o'zgaruvchan. Murabbiylar virtual raqiblarning taktik o'zgarishlari va xususiyatlarini simulyatsiya qilish va ularni intuitiv va hayotiy 3D animatsiya simulyatsiyasi texnologiyasi bilan namoyish qilish uchun simulyatsiya texnologiyasidan foydalanishlari mumkin, shu bilan

bir qatorda sportchilar o'z raqiblarining taktik xususiyatlarini jonli ravishda kuzatishlari mumkin, murabbiyga mos keladigan taktika va qarshi choralarni shakllantirishga imkon beradi, ularning xususiyatlariga ko'ra, bu o'yinda g'alaba qozonishni imkonini osonlashtiradi.

Kompyuter virtual texnologiyasining funktsional dizaynini optimallashtirish jarayonida samarali maqsadli tajriba funktsiyasini yaratish va uni turli xil senariylarning haqiqiy holati bilan to'liq taqlid qilish kerak. Basketbolda axborot texnologiyalar va boshqa jihatlari hisobidan, funktsional uch o'lchovli axborot ilmiy taqdimotini yaratadi. Ushbu jarayonda biz talaba-sportchilar tajribasini aniq tahlil qilishimiz kerak. Shu sababli, texnik tayyorgarlikni takomillashtirishda sport tadbirlarining sharoitlari o'rtasidagi samarali taqqoslashni olib borish, turli xil senariylarning siyosiy dizayni bilan birgalikda amaliy optimallashtirishni amalga oshirish va texnologiyaning afzalliklari atrofida loyihalarni shakllantirish kerak, shuning uchun aniq funktsiyani loyihalash talabi aniq hisoblanadi.

Kompyuter fonida so'rov rejimiga ko'ra, biz basketbolchilarning texnik tayyorgarligini takomillashtirish samaradorligini oshirish uchun turli xil harakatlarning asosiy so'rovini ajratishimiz, samarali aloqa maydonini qurishimiz kerak. Xususan, simulyatsiya funktsiyasining haqiqiylikini yaxshilash uchun sport mashg'ulot talablarini va simulyatsiya mashg'ulotlarini birlashtirishga tarmoq ma'lumotlarini tuzish bilan usullarni taqqoslashga e'tibor qaratish lozim. Shu bilan birga, o'qituvchilar jismoniy tarbiya va sport shaklini multimedia orqali birlashtirishlari kerak. Xususan, ushbu texnologiyadan turli xil bo'lgan uch o'lchovli ma'lumotlar modellarini loyihalash uchun foydalanish kerak va samarali raqobat standartlari, vaziyatlarini loyihalashtirish uchun tegishli kontekst dizayni tarkibini birlashtirish, virtual texnologiyani talabalariga turli xil qoidalarini va ushbu sohadagi o'quv mashg'ulot va usullarini tushunishlariga imkon yaratib berish lozim, bu esa talaba-sportchilarning tushunchalarini chuqurlashtiradi.

Xulosa:

Basketbolda texnik harakatlarni mashg'ulotda o'tkazish uchun talaba-sportchilar to'pbilan va to'psiz bajariladigan texnik qobiliyatlarni va jamoaviy, guruhli hamkorlik reaksiyasini o'rgatish kerak. Basketbol mashg'ulotlarida texnikani takomillashtirishda olib boriladigan kompyuter virtual texnologiyasini qo'llash talaba-sportchilarning individual noto'g'ri

harakatlarini aniqlash va talaba-sportchilar uchun noto'g'ri texnik harakatlarni tushuntirishlari kerak va treningdagi muammolarning sabablarini tahlil qilishlari lozim, Videodagi xato natijasida yuzaga kelishi mumkin bo'lgan taktik muvofiqlashtirishning muhim nuqtalarini ta'kidlang, bu texnik harakatning turli tafsilotlarini o'rganishga imkon beradi.

Adabiyotlar:

1. Vey Zhang. Agentga asoslangan aqlli sport mashg'ulotlarini boshqarish tizimini tadqiq qilish va qo'llash. Elektron Dizayn Muhandisligi, 2014, 42-48.
2. Ruifang Shi. Kompyuter virtual texnologiyasini tahlil qilish. Xitoy Boshqaruvi Haqida Ma'lumot, 2017 (18):223-224.
3. Yandong Yuan, Kun Guo, Zhihao Zhang. Kollej jismoniy tarbiya darslarida zamonaviy axborot texnologiyalarini qo'llash bo'yicha tadqiqotlar. Sport Olami: Akademik Nashr, 2018, 782(8): 36-37.
4. Miradilov Batir Maxkamovich o'yin ampulasini hisobga olgan holda malakali basketbolchilarning texnik-taknik harakatlari samaradorligini oshirish metodikasi. avtoreferat, 2022, 8-9.
5. Йосипенко Ксения Анатольевна технико-тактическая подготовка баскетболистов к действиям в нападении быстрым прорывом с использованием цифровым технологий. диссертация, 2021, 19-28.
6. Alimovichn.F.U. The system of training young basketball players at the initial stage of training at school //Asian Journal of Multidimensional Research (AJMR). – 2020. – Т. 9.– №. 11. – С. 93-98.

IKKI YOSHDAN UCH YOSHGACHA BO'LGAN BOLALARNI JISMONIY TARBIYALASH VA RIVOJLANTIRISH XUSUSIYATLARI *Husenov Nodir Nuriddinovich, Toshpo'latova Feruza Izmurod qizi* 303

4-SHO'BA.

JISMONIY TARBIYA VA SPORT SOHASIDA AHOLINI OMMAVIY SOG'LOMLASHTIRISHNING INNOVATSION SPORT KLASTERINI TASHKIL QILISH

ЭФФЕКТИВНОЕ ПРИМЕНЕНИЕ ИНФОРМАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В СФЕРЕ ОБРАЗОВАНИЯ *Юсунов Мирзоуллубек* 309

BO'LAJAK JISMONIY TARBIYA O'QITUVCHILARINING IJODIY FAOLIYATINI TAKOMILLASHTIRISH *A.R.Nurullayev* 311

AHOLINI JISMONIY TARBIYA VA SPORTGA UZVIY VA UZLUKSIZ JALB QILISHNING MUAMMO VA YECHIMLARI *Usmonov Feruz Farhod o'g'li* 315

YOSHLAR O'RTASIDA OMMAVIY SPORTNI OMMALASHTIRISH USULLARI *Usmonov Zufar Husen o'g'li* 318

BASKETBOL MASHG'ULOTLARIDA KOMPYUTER VIRTUAL TEXNOLOGIYALARINI QO'LLASH METODIKASI *Farmonov O'tkir Alimovich* 321

5-SHO'BA

SPORT SOHASIDA IQTIDORLI YOSHLARNI SARALAB OLISH VA MAQSADLI TAYYORLASH TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI

ЁШ БОКСЧИЛАРНИНГ ЖИСМОНИЙ ТАЙЁРГАРЛИГИНИ ДИНАМИКАСИ *Халмухамедов Рустам Деканович, Анашов Валихон Джумаханович, Саидова Шахноза Джураваевна* 330

DIGITAL INFORMATION IN MASS SPORTS TRAINING IN OUR COUNTRY MECHANISMS FOR THE USE OF TECHNOLOGY *M. Z. Djurayeva, F. Z. Radjabova* . 334

GANDBOLCHI TALABA QIZLARNI TAYYORLASHDA HARAKATLI O'YINLARNING O'RNI VA AHAMIYATI *S.S.Abduyeva* 339

YOSH TENNISCHI QIZLARNING TEXNIK TAYYORGARLIGI DINAMIKASI *Turobov Hatamjon Xusanboyevich* 342

SPORT SOHASIDA IQTIDORLI YOSHLARNI SARALAB OLISH VA MAQSADLI TAYYORLASH TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI *Xidoyatov Shuxrat Sharipovich* 347

ЎҚУВЧИЛАРДА ЖИСМОНИЙ ҲАРАКАТ, МАЛАКА ВА КЎНИКМАЛАРНИ ШАКЛЛАНТИРИШ БОСҚИЧЛАРИ ВА УЛАРГА ҚЎЙИЛАДИГАН ТАЛАБЛАР *Саидов И.И.* 350

РОЛЬ НАСТАВНИЧЕСТВА В СОВРЕМЕННОМ ОБРАЗОВАНИИ *С. Н. Хайдаров*. 355

AHVOROT TEXNOLOGIYALARINI BASKETBOL SPORT TURIDA JORIY ETISH *Farmonov O'tkir Alimovich* 361

ХОТИН – ҚИЗЛАР СПОРТИНИ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ ДОЛЗАРЬ МУАММОЛАРИ (БУХОРО ВИЛОЯТИ МИСОЛИДА) *Ф. М. Салимов* 365

МОТИВАЦИОННЫЕ АСПЕКТЫ ОТБОРА ДЕТЕЙ НА ВОЛЬНУЮ БОРЬБУ: ПУТЬ К ФИЗИЧЕСКОМУ И ПСИХОЛОГИЧЕСКОМУ РАЗВИТИЮ *Назарова Нигора Эркиновна, Каримов Алижон Рашианович* 370